

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ερευνητικό Πρόγραμμα: «Ιαματικές Πηγές και Λουτρότοποι»

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑΣ ΛΟΥΤΡΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ
2005 – 2011

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών
Ομάδα Περιβάλλοντος

Σεπτέμβριος 2012

Επισκόπηση / Ανάλυση των Στοιχείων Επισκεψιμότητας των Λουτρικών Μονάδων

Η επαναληπτική έρευνα για τις Ιαματικές Πηγές και τους Λουτροτόπους επικεντρώθηκε στη συλλογή στοιχείων επισκεψιμότητας των κατά περιοχή λουτρικών εγκαταστάσεων.

Συγκεντρώθηκαν έτσι στοιχεία επισκεψιμότητας (αριθμός εισιτηρίων) για τα έτη 2010 και 2011. Κατά αυτόν τον τρόπο η συνολική εικόνα της τουριστικής κίνησης των Ιαματικών Πηγών διαμορφώνεται πλέον με βάση 7ετία, δηλαδή τα έτη 2005-2011.

Η βασικότερη διαπίστωση σχετικά με τα στοιχεία της τουριστικής κίνησης των ετών 2010 και 2011 είναι η σημαντική μείωση του συνολικού αριθμού εισιτηρίων σε πανελλαδική βάση.

Μεταξύ των ετών 2005-2009 υπάρχει σταθερή ανοδική πορεία σε ετήσια βάση, με αποτέλεσμα μια σημαντική αύξηση εισιτηρίων, η οποία κατά σύγκριση των ετών 2005 και 2009 ανέρχεται σε 17,3%.

Η εικόνα αυτή αντιστρέφεται τόσο κατά το 2010 (με πτώση 11% έναντι του 2009), όσο και κυρίως κατά το 2011, οπότε η περαιτέρω μείωση των επισκεπτών οδηγεί στο γεγονός να έχουμε κατά το παρελθόν έτος μικρότερο αριθμό εισιτηρίων ακόμη και έναντι του 2005 κατά 19,8%, πολύ δε περισσότερο έναντι του 2009 κατά 31,7%.

Το αρνητικό φαινόμενο της έντονης πτώσης του αριθμού των επισκεπτών των Ιαματικών Πηγών ερμηνεύεται κυρίως βάσει της περικοπής από τα ασφαλιστικά ταμεία των χορηγήσεων προς τους θεραπευομένους, η οποία αφορά τόσο στον αριθμό των χρηστών που επωφελούνται και στο ύψος των εγκρινόμενων παροχών, όσο και στην εξαίρεση κάποιων παθήσεων από τον κατάλογο των εγκρινόμενων παροχών.

Ανάλυση επισκεψιμότητας κατά Περιφέρεια

Η κατανομή των εισιτηρίων κατά Περιφέρεια σε συγκεντρωτική βάση για την 7ετία 2005-2011 εμφανίζει τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (33,99%) και Κεντρικής Μακεδονίας (29,63%) να έχουν το υψηλότερο σχετικό μερίδιο επί του συνόλου της τουριστικής κίνησης των ιαματικών μονάδων. Ακολουθεί η Περιφέρεια Αττικής (κατ' ουσίαν η Λίμνη Βουλιαγμένης) με ποσοστό 10,26%.

Η Στερεά Ελλάδα (στην οποία περιλαμβάνεται και η Εύβοια, δηλαδή οι λουτρικές μονάδες της Αιδηψού) ανέκαθεν συγκεντρώνει υψηλά μερίδια στην αγορά του ιαματικού τουρισμού. Τα ποσοστά της Στερεάς Ελλάδας παραμένουν υψηλά στη διαμόρφωση της συνολικής ζήτησης υπηρεσιών ιαματικού τουρισμού, παρουσιάζουν όμως πτωτική τάση, καθ' όσον το 37,42% του 2005 έχει μειωθεί σε 25,69% κατά το 2011. Σε απόλυτο αριθμό εισιτηρίων μεταξύ των ετών 2005-2007 υπάρχει αυξητική τάση με υψηλότερη επίδοση κατά το 2007, οπότε ο αριθμός των εισιτηρίων υπερβαίνει τις 800.000 ετησίως (με αντίστοιχο ποσοστό επί της συνολικής κίνησης 36,81%). Ελαφρά πτώση παρουσιάζεται κατά τα έτη 2008 και 2009, σημαντική πτώση κατά το 2010 και ραγδαία πτώση κατά το 2011.

Παρόμοια εικόνα μείωσης της επισκεψιμότητας παρατηρείται και στις λοιπές Περιφέρειες και μάλιστα στην Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, στην Ήπειρο, στη Θεσσαλία, στη Δυτική Ελλάδα και στο Βόρειο Αιγαίο, τα εισιτήρια του 2011 υπολείπονται ακόμη και έναντι του αρχικού έτους αναφοράς, του 2005.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αναδεικνύεται σταδιακά σε ισχυρό πόλο έλξης ιαματικού τουρισμού, εφόσον μεταξύ 2005-2009 υπάρχει σταθερή ετήσια αύξηση, με αποτέλεσμα το 24,49% του 2005 να ανέρχεται σε 31,17% το 2009. Κατά τα έτη 2010 και 2011 εμφανίζεται και εδώ κάμψη της τουριστικής κίνησης, πολύ μικρή όμως, με αποτέλεσμα τα σχετικά μερίδια της Κεντρικής Μακεδονίας επί του συνόλου της χώρας να αυξάνονται σε 33,04% το 2010 και 38,88% το 2011. Στην ικανοποιητική επίδοση των δύο τελευταίων ετών ιδιαίτερη συμβολή έχουν οι εγκαταστάσεις των Ιαματικών Πηγών του Πόζαρ κυρίως (που είναι ούτως ή άλλως η μεγαλύτερη μονάδα, αλλά και του

Λαγκαδά και του Άγκιστρου. Η συγκράτηση του αριθμού επισκεπτών που επιτυγχάνουν αυτές οι μονάδες εξισορροπεί τις απώλειες εισιτηρίων που εμφανίζουν οι λοιπές μονάδες κι έτσι παραμένει θετική η εικόνα της Περιφέρειας της Κεντρικής Μακεδονίας.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι ενώ η σύγκριση των συγκεντρωτικών στοιχείων σε 7ετή βάση (2005-2011) εμφανίζει τη Στερεά Ελλάδα να εκπροσωπεί το 33,99% και την Μακεδονία 29,63%αντιστοίχως, κατά τα έτη 2010 και 2011 η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υπερβαίνει για πρώτη φορά τη Στερεά Ελλάδα σε απόλυτους αριθμούς και βεβαίως σε ποσοστά με 33,04% το 2010 έναντι 30,38% της Στερεάς Ελλάδας. Η εν λόγω υπεροχή επιβεβαιώνεται και διευρύνεται κατά το 2011 με τα αντίστοιχα ποσοστά να διαμορφώνονται σε 38,88% και 25,69%.

Ανάλυση Επισκεψιμότητας κατά κατηγορία Φορέων Εκμετάλλευσης

Η διάρθρωση των πραγματοποιηθέντων εισιτηρίων κατά κατηγορία των Φορέων Εκμετάλλευσης για την 7ετία 2005-2011 εμφανίζει τις Δημοτικές Επιχειρήσεις να συνεισφέρουν κατά μέσο όρο τα μισά εισιτήρια σε πανελλαδική βάση (49,87%). Μάλιστα η ποσοστιαία αναλογία τους αυξάνει με την πάροδο των ετών και έτσι το 45,74% του 2005 αυξάνει σε 58,06% κατά το 2011.

Οι Μονάδες με Φορέα Εκμετάλλευσης την ΕΤΑ παρουσιάζουν φθίνουσα πορεία τόσο σε απόλυτο αριθμό (με κάθε χρονιά να είναι χειρότερη από την αμέσως προηγούμενη), όσο βεβαίως και ποσοστιαία. Έτσι, τα 334.172 εισιτήρια του 2005 περιορίζονται σε 136.530 κατά το 2011 και το σχετικό μερίδιο του 2005 (16,88%) υποδιπλασιάζεται σε 8,61% κατά το 2011.

Τα ποσοστά πτώσης στις ιδιωτικές επιχειρήσεις είναι επίσης υψηλά και η σύγκριση μεταξύ 2009 και 2011 εμφανίζει υψηλά ποσοστά πτώσης στις ιδιωτικές επιχειρήσεις (πλην Αιδηψού) 37,4%, στις ιδιωτικές επιχειρήσεις Αιδηψού με πηγή 46,8%, στις ιδιωτικές Αιδηψού με παροχή νερού από τον ΕΟΤ 43,8%.

Η σύγκριση του 2011 με το 2005 αποτυπώνει την πτωτική πορεία των δύο τελευταίων ετών (με αποκορύφωμα το 2011), δεδομένου ότι σε όλες τις κατηγορίες Φορέων Εκμετάλλευσης τα εισιτήρια του 2005 είναι περισσότερα από το 2011, πλην των Δημοτικών Επιχειρήσεων. Εδώ, η αποδοτικότητα των πηγών της Κεντρικής Μακεδονίας (που οι Φορείς Εκμετάλλευσης είναι Δημοτικές Επιχειρήσεις) συντελεί στη διαμόρφωση του υψηλού αριθμού εισιτηρίων, αν και ακόμη και στην κατηγορία αυτή η πτώση μεταξύ 2009 και 2011 ανέρχεται σε 15,6%.

Η ερμηνεία αναφορικά με τη θετική εικόνα των Δημοτικών Επιχειρήσεων της Κεντρικής Μακεδονίας σχετίζεται με το ότι οι συγκεκριμένες μονάδες έχουν καταφέρει να προσελκύσουν πλήθος επισκεπτών που δεν εξαρτώνται από τις παροχές των ασφαλιστικών ταμείων και κατά συνέπεια οι περικοπές στις οποίες προχώρησαν οι ασφαλιστικοί φορείς δεν τις έπληξαν σημαντικά. Αντιθέτως, αρκετές από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις τόσο στην Αιδηψό, όσο και σε άλλες περιοχές στηρίζονταν σχεδόν αποκλειστικά στους λουόμενους μέσω των παροχών των ασφαλιστικών ταμείων και η σχετική αλλαγή πολιτικής είχε ως αποτέλεσμα την σημαντική ως και ραγδαία μείωση των πελατών τους.